

נוהל הערכת חוב, טיפול בחובות בעייתיים ובהסדרי חוב

1. כללי

1.1. מיטב דש גמל ופנסיה בע"מ מעניקה אשראי לתאגידים שונים, הן באמצעות רכישת אגרות חוב סחירות בבורסה (אשראי סחיר) והן שלא באמצעות הבורסה (אשראי לא סחיר).

1.2. לפיכך, קיימת חשיבות רבה בביצוע מעקב והערכה שוטפים אחר האשראי המוענק, ובכלל זה קביעת תהליכים מובנים לזיהוי מוקדם של כשלים במשך חיי החוב, זיהוי ואיתור מוקדמים, ככל הניתן, של כשלים אלה, ובמידה ואלה נמצאו, ביחס לאופן הטיפול באותם חובות בעייתיים שאותרו.

2. מטרה

מטרת הנוהל להסדיר את אופן המעקב בחברה אחר מתן אשראי לתאגידים, איתור חובות בעייתיים ובמידה ואלה אותרו - אופן הטיפול בחובות שלהם.

3. הגדרות

"אגרות חוב" – אגרות חוב סחירות ואגרות חוב לא סחירות;

"אגרת חוב סחירה" – אגרת חוב לא ממשלתית, שמוצעת לציבור על פי תשקיף, או רשומה למסחר בבורסה, בורסת חוץ או שוק מוסדר;

"אגרת חוב לא סחירה" – אגרת חוב לא ממשלתית שאינה אגרת חוב סחירה ושמוצעת לגופים מוסדיים על ידי תאגיד מדווח או תאגיד שאינו מדווח ולמעט אגרות החוב הבאות: ניירות ערך מסחריים, אשראי ספציפי (tailor made), מוצרי מדדים, מוצרים מובנים כגון: תעודות פיקדון, אגרות חוב המגובות בנכסים (CDO ועוד) ואגרות חוב שתשואתן מותנית בביצועי נכס בסיס כלשהו כגון: מדדים, ריביות, שערי חליפין וסחורות;

"אשראי" – אשראי סחיר ואשראי לא סחיר אגב פעילות השקעות;

"אשראי אגב פעילות השקעות" – השקעה, אשר יש בה חשיפה של החברה במישרין או בעקיפין לעמידתו של בעל חוב בהתחייבויותיו לרבות העמדת הלוואה, רכישת הלוואה, השקעה באגרת חוב, השאלת נייר ערך, מימון פרויקטים, עסקה בנגזרים ועסקה עתידית;

"אשראי לא סחיר אגב פעילות השקעות" – השקעה למעט אשראי סחיר, אשר יש בה חשיפה של הגוף המוסדי, במישרין או בעקיפין, לעמידתו של בעל חוב בהתחייבויותיו, לרבות, העמדת הלוואה, רכישת הלוואה, השקעה באגרת חוב, השאלת נייר-ערך, מימון פרויקטים, עסקה בנגזרים ועסקה עתידית;

"אשראי מוחרג" – כל אחד מאלה:

- פיקדון בבנק ופיקדון בחשכ"ל;
- נייר ערך ממשלתי ונייר ערך שהונפק על ידי בנק ישראל;
- נייר ערך שהונפק על ידי מדינת חוץ מאושרת;
- השאלת נייר ערך לחבר בורסה או לבנק;
- עסקה שהצד הנגדי לה הוא "צד נגדי מרכזי" (CCP - Central Counter Party), חבר בורסה, בנק או מבטח, אלא אם יש בה חשיפה של הגוף המוסדי, במישרין או בעקיפין, לעמידתו בהתחייבויותיו של בעל חוב אחר שאינו מדינת ישראל, בנק ישראל או מדינת חוץ מאושרת;
- סכומים שניתן להיפרע מהם באופן מיידי, אם הלווה אינו עומד בתנאי החבות, המובטחים בהתחייבות בלתי חוזרת ובלתי מותנית לשיפוי על ידי בנק, חברת ביטוח, בנק ישראל, מדינת ישראל או מדינת חוץ מאושרת.

"אשראי סחיר" - השקעה בנכס הרשום למסחר בבורסה, בורסת חוץ או שוק מוסדר, אשר יש בה חשיפה של הגוף המוסדי לעמידתו של בעל חוב בהתחייבויותיו;

"החברה" – מיטב דש גמל ופנסיה בע"מ;

"החוזר המאוחד" – קודקס הרגולציה של רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר המפורסם באתר האינטרנט של הרשות;

"הקבוצה" או **"קבוצת מיטב דש"** – כל החברות הנמנות על קבוצת מיטב דש השקעות בע"מ;

"הממונה" – הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר;

"הסדר חוב" – הסדר שלפיו בעל חוב בעייתי או קבוצת בעלי חוב בעייתי מסכימים עם הלווה על תנאים שונים מהתנאים שנקבעו במועד מתן הלוואה או במועד ההנפקה, לפי העניין, ולעניין חוב בהשגחה מיוחדת, למעט הסדר שבו הוסכם על שינוי שאינו משפיע על התנאים הכלכליים של החוב.

"הפרדה" או **"הפרדה מבנית"** - הפרדה מבנית מבחינת תחומי הפעילות ומבחינת כוח אדם וכיוצא באלה, כך שלא תהיה השפעה על שיקול הדעת בהחלטות של גורמים שיש להפריד ביניהם כמפורט בנהל הפרדה מבנית של הקבוצה;

"ועדת אשראי פנימית" - ועדה שמונתה על ידי ועדת ההשקעות, ואשר תדון ותמליץ אם לאשר הלוואות מותאמות בטרם קבלת אישור ועדת השקעות וכן תדון בטיפול בחובות בעיתיים שמקורם בהלוואות מותאמות או בויתורים על תניות. בהתאם למדרג סמכויות שייקבע;

"ועדת משנה לענייני אשראי" – ועדה שמונתה על ידי ועדת ההשקעות, ואשר תהיה אחראית על אישור מראש של העמדת אשראי במסגרת הלוואות מותאמות בהתאם למדרג סמכויות שייקבע;

"ועדת השקעות" – ועדת ההשקעות המכהנת של החברה;

"חברה מדרגת" - חברת דירוג אשראי שאושרה על ידי הממונה או על ידי רשות ניירות ערך;

"חוב" – אשראי אגב פעילות השקעות למעט אשראי מוחרג ולמעט חוב שהונפק מחוץ לישראל;

"חוב בהשגחה מיוחדת" – חוב, שלאור הערכת מצבו הפיננסי של הלווה, רואה הגוף המוסדי צורך להגביר את אמצעי המעקב והפיקוח לגביו;

"חוב בעייתי" – חוב בהשגחה מיוחדת, חוב מסופק או חוב בפיגור לרבות חוב שנקבע לגביו הסדר חוב;

"חוב בפיגור" – סך כל החוב, אם לא נפרע, כולו או חלקו במועד שנקבע לפירעון אותו חלק לפי תנאי ההסכם ולגבי חוב לא סחיר בתוך 30 ימים מהמועד האמור;

"חוב מסופק" – חוב או חלק ממנו שהסיכויים לגבותו נמוכים;

"חשיפה כוללת לבעל חוב" - חשיפת החברה, במישרין או בעקיפין, לעמידתו של בעל חוב בהתחייבויותיו בשל אשראי אגב פעילות השקעות, וכן חשיפה של החברה בשל השקעה בהון המניות של בעל החוב;

"לווה" - אדם בעל חבות, לרבות בן-זוג, וכן מספר לוויים, כאשר החוזר הצפוי של החבות מתבסס בעיקרו על אותו מקור, ולאף אחד מהם אין מקור משמעותי נוסף להחזר החבות;

"מנהל השקעות ראשי" – מנהל ההשקעות הראשי של החברה;

"מנהל מערך האשראי הלא סחיר" – מנהל מערך האשראי הלא סחיר אגב פעילות השקעות שהחברה מינתה בהתאם להוראות הדין;

"מסמך מדיניות השקעה בחוב קונצרני" – מסמך מדיניות השקעה בחוב קונצרני – תניות חוזיות, אמות מידה פיננסיות, אנליזה, שאושר על ידי דירקטוריון החברה וועדת ההשקעות;

"מערך האשראי הלא סחיר" - יחידת ניהול ויזום האשראי הלא סחיר, יחידת הערכת סיכוני האשראי הלא סחיר ויחידת תפעול האשראי הלא סחיר במערך העורפי;

"מערך עורפי" – יחידת המערך העורפי בתחום ההשקעות של החברה;

"נושא משרה" – כהגדרתו בחוק הפיקוח על הביטוח ובחוק וקופות הגמל, לפי העניין.

"פיקדון" – סכום כסף המופקד אצל מבטח, מבטח משנה, חבר בורסה או בנק;

"קבוצת תאגידים" - כל אחד מאלה:

- א. הלווה יחד עם אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידם (למעט מדינת ישראל);
- ב. לוויים שמתקיים בהם אחד מאלה:
 - אחד מהם לפחות ערב לחלק מהותי מחבות הלווה האחר או ערב ערבות בלתי מוגבלת בסכום להבטחת חבות מהותית של הלווה האחר;
 - חבות כל אחד מהם לחברה עולה על 4% מהשווי המשוער של הנכסים המנוהלים על ידי החברה וקיימת ביניהם תלות מסחרית מהותית שאינה מוגבלת לזמן קצר, לרבות על ידי הבטחת זכויות (למעט במקרה של מבטח או של בנק).
- ג. כל מי שהממונה קבע אותו כחלק מקבוצה, למעט מי שהמפקח גרע אותו ממנה.

"תקנות ההשקעה" - תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012;

"תקנות מס הכנסה" – תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), תשכ"ד-1964.

4. מסגרת כללית של הדירקטוריון להיערכות, זיהוי וטיפול בחובות בעייתיים

- 4.1 לחברה תשתית ארגונית להערכה של ומעקב אחר מצב חוב, אשר כוללת, בין השאר, מרכז חובות בעייתיים ("פורום חוב"), בראשות יו"ר פורום החוב, יחידת מערך עורפי בתחום ההשקעות, יחידת הערכת סיכוני חוב, מחלקת מחקר (במסגרת קבוצת מיטב דש), יחידת בקרת השקעות לרבות בקר אשראי לא סחיר (במסגרת מחלקת ניהול ובקרת סיכונים של קבוצת מיטב דש) ומנהלי ההשקעות, וכל זאת בכפוף להנחיות ועדת האשראי הפנימית, ועדת המשנה לאשראי וועדת ההשקעות.
- 4.2 החברה תבצע מעקב שוטף אחר חוב באמצעות המערך העורפי בתחום ההשקעות, יחידת הערכת סיכוני החוב, מחלקת המחקר של קבוצה, יחידת בקרת ההשקעות וצוות ההשקעות.
- 4.3 החברה תבצע איתור חובות בעייתיים ותקבע את אופן הטיפול בהם על פי סיווגם: חוב בהשגחה מיוחדת, חוב בפיגור וחוב מסופק.
- 4.4 לחברה כללים לגבי אופן ביצוע תהליך הערכת החוב במקרים מיוחדים.
- 4.5 פורום החוב של החברה ידווח, במקרים מיוחדים, באופן מיידי, על חוב החשוד כבעייתי לוועדת האשראי הפנימית, לוועדת המשנה לאשראי ולוועדת ההשקעות.
- 4.6 החברה תדווח באמצעות מנהל מערך האשראי הלא סחיר, על בסיס הדיונים וההחלטות שנערכו והתקבלו בפורום החוב, דיווחים רבעוניים לוועדת אשראי, ועדת המשנה לאשראי ועדת ההשקעות ולדירקטוריון אודות מצב החוב;
- 4.7 החברה תנקוט פעולות אקטיביות לצורך טיפול וגביית חובות בעייתיים.
- 4.8 החברה תבצע הדרכות לנושאי המשרה והעובדים במערך ההשקעות של החברה לשם יישום מטרות הערכת מצב החוב.
- 4.9 החברה תנהג בהתאם להוראות הדין בכל הקשור לנשיאה בהוצאות הכרוכות בתהליך הערכת החוב.

- 4.10. החברה תיטול חלק, לפי העניין, בנציגויות חוב שונות.
- 4.11. לחברה עקרונות כלליים להסדרי חוב, ככל שהדבר מתאפשר לה, בהתאם למצב התאגיד שאליו מתייחס ההסדר, וכפי שהטיפול בהסדר החוב יתפתח.
- 4.12. החברה תתעד את תהליך הערכת מצב החוב.
- 4.13. הקווים הכלליים המפורטים לעיל (סעיף 4 על סעיפיו) יפורסמו באתר האינטרנט של החברה.

5. תשתית ארגונית להערכת מצב החוב

- 5.1. **מרכז חובות בעייתיים ("פורום חוב")**
- 5.1.1. פורום חוב יהיה הגוף האחראי לביצוע תהליך הערכת מצב החוב ולסיווגו של החוב הבעייתי.
- 5.1.2. החברה תמנה אדם יחיד¹ או צוות של בעלי תפקיד אשר יכהנו וירכיבו את פורום החוב כמפורט להלן:
- 5.1.2.1. כל אחד מחברי הצוות יהיה בעל מומחיות וניסיון מוכחים בתחום האשראי או ההשקעות;
- 5.1.2.2. רוב חברי הפורום, ובהם יושב הראש הצוות, יהיו מי שאינם עוסקים בייזום אשראי בגוף המוסדי;
- 5.1.2.3. רוב חברי הפורום יהיו כאלה שאינם חברים בוועדת האשראי הפנימית;
- 5.1.2.4. דירקטור, חבר ועדת השקעות או חבר ועדת משנה לאשראי (ככל שתקום ועדת משנה כאמור בחברה), לא יכהנו בפורום;
- 5.1.2.5. לתפקיד יו"ר הפורום ימונה מנהל מחלקת המחקר של קבוצת מיטב דש. בהיעדרו, יחליף אותו עובד המשתייך למחלקת המחקר של הקבוצה.
- 5.1.3. החברה תמנה גורם מרכז אשר תפקידו לתכנן ולוודא כינוס וניהול תקין של ישיבות הפורום והחלטותיו ("רכז הפורום").
- 5.1.4. פורום החוב יטפל בכל החובות הבעייתיים לרבות חובות בעייתיים מחוץ לישראל, למעט חובות בעייתיים שמתקיימים לגביהם התנאים המצטברים שלהלן:
- 5.1.4.1. החוב הונפק מחוץ לישראל והגוף המוסדי או קבוצת המשקיעים² (לפי העניין), מחזיקים עד 5% מהיקף החוב;
- 5.1.4.2. ההחזקה בחוב תואמת את המדיניות לעניין חובות שלא יטופלו על ידי פורום החוב העונה על הקריטריונים הבאים:
- שיעור החזקה בחוב הבעייתי לא עולה על שיעור של 0.3% למסלול או קופה.
 - שיעור החשיפה לחוב הבעייתי אינו עולה על 5% מסך ההחזקות בחובות שהונפקו מחוץ לישראל (לרבות החזקות בקרנות חוב ומכשירי חוב מורכבים).
 - ככל וקיים דירוג לחוב, ההשקעה הראשונית עמדה בדירוג שאינו נמוך מדירוג השקעה (BBB-).
 - דירוג המדינה שבה הונפק החוב הינו בדירוג השקעה או במקרה ובו דירוג המדינה שבה הונפק החוב משקף מצב של חדלות פרעון.

¹ באישור ועדת השקעות בלבד.

² לדוגמה קבוצת המשקיעים המנוהלת על ידי מיטב דש ניהול תיקים בע"מ.

- ככל ומדובר בחוב סחיר הנסחר בבורסות או בשוק מוסדר במדינות חוץ מאושרת – ייבחן המצב המשפטי, סיכויי ההחזר (Recovery) ומידת המורכבות המשפטית לניהול הליכים על פי הזירה המקומית.
- ככל ומדובר בחוב לא סחיר – מספר המשקיעים המוסדיים בכלל והישראלים בפרט שהשתתפו בהעמדת החוב אינו עולה על 3 ו-5 בהתאמה.
- 5.1.5 באחריות מרכז פורום חוב למסור דיווח חצי שנתי ביחס לחובות בעייתיים מחוץ לישראל כמפורט בסעיף, 5.1.4 הכולל את כל אלו:
 - 5.1.5.1 היקף החובות הבעייתיים הכולל של הגוף המוסדי;
 - 5.1.5.2 שיעור החובות הבעייתיים לפי סעיף 5.1.4;
 - 5.1.5.3 פירוט כלל החשיפות ללוה מסוים או קבוצת לווים (חוב ואקוויטי), אשר נטל חוב כמתואר בסעיף 5.1.4.
 - 5.1.6 ואלה תפקידי פורום החוב:
- 5.1.6.1 הפורום יבחין בין חובות בעייתיים לחובות אחרים, בשים לב לשינויים במצבם הפיננסי של הלווים ובכושר הפירעון שלהם, ובהתבסס, בין היתר, על ניתוח דוחות כספיים, דיווחים של החברה המנפיקה לרשות ניירות ערך, דיווחים של הלווה לחברה המנהלת, אינדקאטורים מהשוק המשני הסחיר, עמידתם של הלווים בתניות חוזיות ואמות מידה פיננסיות (קובננטים), הערכת הבטוחות שניתנו כנגד החוב, שינויים במעמדו של בעל החוב וקדימות החוב.
- 5.1.6.2 הפורום יסווג את החובות הבעייתיים לקבוצות הבאות:
 - חוב בהשגחה מיוחדת;
 - חוב בפיגור;
 - חוב מסופק.
- 5.1.6.3 באחריות הפורום (באמצעות רכז הפורום ובהובלת יו"ר הפורום) להגיש דוחות תקופתיים ומיידים לוועדת ההשקעות ולדירקטוריון החברה (לפי העניין) כמפורט להלן.
- 5.1.6.4 חברי פורום החוב ו/או נציגיו ייקחו חלק ו/או יוזמנו דרך קבע לכל הדיונים של הגורמים המוסמכים להחליט על אופן הטיפול בחוב בעייתי, בהן נדון אופן הטיפול בחובות בעייתיים.
- 5.1.7 **בפורום החוב יהיו חברים:** יו"ר פורום חוב, רכז פורום החוב, נציג ממחלקת תפעול השקעות ואשראי, מעריך סיכוני אשראי לא סחיר, בקר האשראי הלא סחיר של החברה, אנליסטים ממחלקת המחקר של הקבוצה ומנהלי השקעות על פי החלטת מנהל השקעות ראשי ונציגי גופים קשורים, לפי העניין. במידת הצורך, יצטרף לשיבות פורום החוב עו"ד מהמחלקה המשפטית.
- 5.1.8 מניין חוק לשיבות הפורום הוא לפחות 3 חברים, וביניהם 2 חברים שאינם עוסקים בייזום והקצאת אשראי (כאשר אחד מהם הוא נציג מחלקת המחקר שיכהן כיו"ר הפורום).
- 5.1.9 רכז הפורום (ובהיעדרו נציג מיחידת תפעול השקעות ואשראי) ירכז ממצאי אנליזה מגורמים שונים בחברה ובקבוצה המעידים על חשש לפגיעה ביכולת פירעון של מנפיקים מסוימים, ויביאם לדיון בפני פורום החוב אשר יבצע הבחנה בין חובות בעייתיים לבין חובות אחרים, בין היתר, תוך התבססות על מצבם הפיננסי של הלווים, כושר הפירעון שלהם, דיווחי החברות הלוות לרשות ניירות ערך, אינדקאטורים מהשוק המשני הסחיר, עמידתם של הלווים בהתניות פיננסיות ואחרות, הערכת הביטחונות שניתנו כנגד החוב, שינויים במעמדו של בעל החוב וקדימות החוב, ככל שהם רלוונטיים.

5.1.10 פורום החוב יקיים ישיבות שוטפות במסגרתן ידווחו החברים בפורום על בעיות שזוהו בחוב מסוים.

5.1.11 באחריות פורום חוב לגבש את ההמלצות לגבי אופן הטיפול בחוב שזוהה כבעייתי ולהגישו לגורמים המוסמכים – מנהל השקעות ראשי, ועדת אשראי, ועדת משנה לאשראי וועדת השקעות, על פי הצורך ובהתאם למדרג הסמכויות שנקבע לאישור אשראי לא סחיר אגב פעילות השקעות (כמפורט בסעיף 17.1).

5.1.12 רכז הפורום יהיה אחראי לתיעוד עיקרי הדיון וההחלטות במהלך הישיבות והפצת הפרוטוקול לחברי הוועדה ולגורמים הרלוונטיים בתוך 21 ימים ממועד כינוס הוועדה.

5.1.13 המלצות הפורום יתועדו במסגרת סיכום הדיון תחת הכותרת "מעקב אחר ביצוע החלטות". באחריות רכז פורום חוב לקיים מעקב אחר ביצוע החלטות מיישיבות הפורום.

5.2 יחידת תפעול החוב במערך העורפי

5.2.1 החוב שניתן על ידי החברה ינוהל ויתופעל באופן שוטף בידי המערך העורפי בתחום ההשקעות (להלן: "יחידת תפעול השקעות ואשראי").

5.2.2 תפקידי יחידת תפעול החוב יהיו כמפורט בנוהל המערך העורפי בתחום ההשקעות ולהלן.

5.3 יחידת הערכת סיכוני חוב ומחלקת המחקר של הקבוצה

5.3.1 הערכת הסיכונים ביחס לחוב שניתן על ידי החברה תבוצע על ידי יחידת הערכת סיכוני האשראי של החברה (להלן: "יחידת הערכת סיכוני חוב") ועל ידי מחלקת המחקר של הקבוצה (להלן: "מחלקת המחקר").

5.4 ועדת השקעות וועדת המשנה לאשראי

ועדת השקעות ו/או ועדת המשנה לאשראי לפי העניין, תקבלנה דיווחים מידיים ותקופתיים מפורום חוב ומוועדת האשראי הפנימית, לפי העניין. ותקבל החלטות בקשר לאופן הטיפול בחובות המדווחים אליה ובכלל כך בנוגע למתן/ האצלת סמכויות בכפוף להוראות הדין ונהלי החברה.

6 דרכי מעקב שוטף אחר מצב הלווה ומצב החוב

6.1 מערך ההשקעות של החברה, יחד עם רכז הפורום, יחידת תפעול ההשקעות והאשראי, יחידת הערכת סיכוני החוב, מחלקת מחקר ובקר האשראי יבצעו מעקב שוטף אחר חובות בעייתיים, בין השאר, באמצעות הפעולות הבאות, לפי העניין:

6.1.1 מעקב אחר סילוק התשלומים לפי הסכמי האשראי במועדם ועל פי הסכמי הלוואות ועל פי התחייבויות הלווים (יחידת תפעול החוב);

6.1.2 בחינת הביטחונות להבטחת החוב, בהתאם לקבוע בהסכמי הלוואה;

6.1.3 מעקב אחר פרסומי חברות דירוג (יחידת תפעול החוב);

6.1.4 עדכון דירוג פנימי או מתן התייחסות לדירוג חיצוני;

6.1.5 מעקב אחר הודעות הלווים (לדוגמא פרסומים במאיה של לווה שהוא חברה ציבורית);

6.1.6 משלוח מכתבים לנאמנים של אגרות החוב כדי לקבל מידע והבהרות בקשר ללווים;

6.1.8 השתתפות באסיפות של מחזיקי אגרות חוב (עובדי החברה או באמצעות מיופה כוח);

6.1.9 ניתוח דוחות כספיים;

6.1.10 איסוף מידע באמצעות כל מקור אחר.

6.1.11 מעקב אחר התחייבויות לווים לעמידה בהתניות פיננסיות - בגין חוב שבגיניו נתקבלו התחייבויות החברות הלוות לעמידה בהתניות פיננסיות, תוודא יחידת התפעול, **אחת לרבעון**, עמידה בהתניות פיננסיות בהתבסס על הדוחות הכספיים הרבעוניים האחרונים. הבדיקה תבוצע למנפיקים ששיעור האחזקה בהם עולה על 0.15% מסך הנכסים המנוהלים בחברה.

6.1.12 מעקב אחר הפסד צפוי בהינתן חדלות פירעון (ככל שיתאפשר);

6.1.13 **אחת לשנה לפחות**, אלא אם ועדת ההשקעות הנחתה אחרת, תכין יחידת תפעול החוב דיווח מרוכז של מצב הביטחונות שנתקבלו ושווים. הדיווח יבוצע ביחס לביטחונות ששווים אף הוא עולה על 0.15% מסך הנכסים המנוהלים בחברה. בהנפקות פרטיות של אשראי לא סחיר או בהנפקות ציבוריות של אשראי סחיר, שבהן מונה נאמן להנפקה, תוודא היחידה קבלת אישור על מצב ביטחונות מנאמן ההנפקה.

6.2 הערכת סיכוני חוב

6.2.1 תפקידי היחידה להערכת סיכוני חוב במסגרת תהליך הערכת ובקרת החוב

6.2.1.1 מתן עזרה מקצועית שוטפת, לפי הצורך, למרכז פורום חוב, וזאת בנוסף לתפקידה כיחידה להערכת סיכוני אשראי לא סחיר.

6.2.1.2 אנליזה כאמור תהיה תקפה למשך שנה מיום חתימתה או תעודכן בתדירות גבוהה יותר, בהתאם לצורך, במסגרת הכנת הדוח הרבעוני אודות מצב החוב המוגש לוועדת האשראי של החברה או במידה והתרחש שינוי מהותי במנפיק המצריך ביצוע עדכון לאנליזה או הכנת אנליזה חדשה.

7 נסיבות מיוחדות המחייבות תהליך הערכת חוב של כלל החוב

7.1 בהתרחש אחד מהאירועים המפורטים להלן יבצע מערך ההשקעות של החברה בניהול מנהל ההשקעות הראשי ובשיתוף עם מרכז פורום חוב ויחידת הערכת סיכוני חוב תהליך מיוחד של הערכת מצב כלל החוב:

7.1.1 עלייה מהותית במרווח האג"ח הקונצרני;

7.1.2 קריסת מוסד פיננסי הנמנה על המוסדות שפורטו בסעיף ההשקעה בבנקים ובמבטחים במסמך מדיניות השקעה בחוב קונצרני;

7.1.3 התמוטטות לווה גדול;

7.1.4 נפילה משמעותית של שוקי המניות.

7.1.5 אירוע כלשהו אחר אשר לדעת מערך ההשקעות יש לבצע בגינו תהליך הערכת חוב.

7.2 במקרים כאמור, תעבור החברה למתכונת ביצוע תהליך הערכת חוב, כפי שתיקבע על ידי מנהל ההשקעות הראשי. בנוסף, יובאו תוצאות תהליך הערכת החוב לדין בועדת ההשקעות ובמידת הצורך גם לוועדת האשראי.

8 איתור חובות בעייתיים

8.1. היה ובמסגרת המעקב השוטף אחר מצב לווים עלה ממצא חשוד, ידווח באופן מיידי העובד על הממצא לרכז פורום חוב ואו ליו"ר פורום החוב ו/או מנהל ההשקעות הראשי, ובמידה ומדובר באשראי לא סחיר גם למנהל מערך אשראי לא סחיר, לרבות בגין כל האירועים המפורטים להלן:

8.1.1. כל מקרה של אי תשלום (ו/או הודעה בדבר אי תשלום כאמור) קרן ו/או תשלום ריבית, ריבית פיגורים, הפרשי הצמדה או כל חיוב אחר הנדרש על פי הסכם ההלוואה או הנדרש על פי הסכם אחר עם הלווה;

8.1.2. אם ירד דירוג התאגיד הלווה מתחת ל- BBB+ (מעלות) או כל דרוג מקביל;

8.1.3. אם התאגיד הלווה הפסיק להיות מדורג על ידי חברת דירוג ישראלית;

8.1.4. על כל הפרש בין ביטחונות שנתקבלו לבין הביטחונות שנקבעו בהסכמי ההלוואות;

8.1.5. על כל חריגה מהתחייבות הלווה לשמירה על התניות פיננסיות;

8.1.6. אם נתמנה לתאגיד הלווה מפרק זמני;

8.1.7. אם נתמנה לתאגיד הלווה מפרק קבוע או אם תתקבל החלטה בת תוקף לפירוק התאגיד;

8.1.8. אם יוטל עיקול על נכסיו המהותיים של התאגיד הלווה;

8.1.9. אם תבוצע פעולה של הוצאה לפועל כנגד הנכסים המהותיים של התאגיד הלווה;

8.1.10. אם ימונה כונס נכסים לתאגיד הלווה ו/או לנכסים המהותיים של התאגיד הלווה;

8.1.11. אם התאגיד הלווה יפסיק את כל תשלומיו במהלך עסקיו הרגילים של התאגיד הלווה ו/או קיים חשש מהותי כי יפסיק את תשלומיו ו/או יחדל מלהמשיך בעסקיו ו/או יתעתד לחדול מעסקיו;

8.1.12. אם הוגשה כנגד התאגיד הלווה בקשה להקפאת הליכים או ניתן צו להקפאת הליכים;

8.1.13. אם בעלי שעבודים על רכוש התאגיד הלווה, כולם או חלקם, יממשו את השעבודים שיש להם על נכס או נכסים המהווים חלק מהותי מנכסי התאגיד הלווה;

8.1.14. אם התאגיד הלווה לא מילא אחר כל תנאי או מצג או התחייבות מהותיים הכלולים בתנאי ההלוואה ו/או בשטר הנאמנות;

8.1.15. אם סדרה אחרת של אגרות חוב של התאגיד הלווה הועמדה לפירעון מיידי;

8.1.16. בקרות כל אירוע אחר אשר מהווה פגיעה מהותית ו/או יכול לגרום לפגיעה מהותית בזכויות מחזיקי אגרות החוב / נותני האשראי.

8.2. במקרה של הפרת תניה המאפשרת את העמדת החוב לפירעון מיידי, באחריות רכו הפורום ו/או חבר אחר בפורום שיוגדר על ידי הפורום, לפנות אל הנאמן לאגרות החוב נשוא הפרה, בדרישה לכנס אסיפה של בעלי אגרות החוב, בתוך 30 ימים מהמועד שבו הופרה התניה, לצורך דיון וקבלת החלטה בעניין.

9. עדכון הערכת מצב החוב

- 9.1 מנהל מערך האשראי הלא סחיר, מנהל ההשקעות הראשי או רכז פורום חוב יבחנו האם אירוע שדווח מהווה אירוע המצריך טיפול כלשהו בחוב, לרבות תהליך הערכת מצב חוב, ובמידה שכן יעדכנו את מרכז פורום חוב וזה יכנס את פורום החוב לדיון בטיפול הנדרש.
- 9.2 רכז פורום חוב אחראי להעברת החוב שזוהה כבעייתי לבחינה של היחידה להערכת סיכוני חוב או גורם מקצועי אחר בחברה.
- 9.3 הפורום או מנהל מערך האשראי הלא סחיר יפעיל את כל הגורמים המקצועיים בחברה, יקבל החלטה על סיווג החוב וירכז המלצות לטיפול לגורמים המוסמכים.
- 9.4 רכז הפורום החוב או מנהל מערך האשראי הלא סחיר אחראי לבחינה של דיווחי מנפיק החוב לרשות ניירות ערך ולאיסוף אינדיקטורים הקשורים למנפיק החוב מהשוק המשני הסחיר (תשואת אג"ח נוספים שהונפקו על ידו, שווי שוק של מניות שהונפקו על ידו וכד').
- 9.5 לפחות אחת לרבעון, יתכנס הפורום כדי לבצע תהליך הערכת מצב החוב לכל אגרות החוב שסווגו כחוב בעייתי.
- 9.6 רכז הפורום יגביר את תדירות תהליך הערכת מצב החוב למנפיקים אשר לגביהם יש חשש מהותי להידרדרות באיכות החוב, מעבר לטיפול התקופתי המתחייב, לרבות מקרים כמו פרסום הערת "עסק חי"; פרסום אזהרת רווח חמורה; הפחתת דירוג אל מתחת לדירוג השקעה; הודעה על חדלות פירעון/כינוס נכסים של לווה מהותי במשק; הודעה על חדלות פירעון/כינוס נכסים של אחד מהבנקים הישראלים הגדולים; הודעה על חדלות פירעון/כינוס נכסים של מוסד פיננסי גלובאלי הנמנה על המובילים בתחום פעילותו; הודעה על חדלות פירעון/כינוס נכסים של לווה מהותי.
- 9.7 פורום חוב יבצע בהקדם האפשרי תהליך הערכת מצב לחוב ספציפי בהינתן הודעה של הלווה על אי עמידתו בהחזר מלוא הקרן או הריבית או אינדיקציה מהותית לפגיעה ביכולת הלווה להחזיר את החוב.
- 9.8 **תהליך החלטה מהיר**
- 9.8.1 במקרים בהם נדרש תהליך החלטה מהיר, תכונס ישיבה מיוחדת של פורום חוב ו/או ועדת אשראי פנימית ו/או ועדת השקעות, לרבות ישיבות באמצעי תקשורת.
- 9.8.2 הליך החלטה מהיר יתקיים לפי העניין והדרישה ביחס לנושא ספציפי ובין השאר ככל שיידרש, ביחס לכל אחד מהמקרים הבאים:
- 9.8.2.1 נדרשת קבלת החלטה בדבר נקיטת אמצעים או גיבוש הסדר חוב תוך פרק זמן הקצר מ-48 שעות ממועד קבלת המידע הרלוונטי;
- 9.8.2.2 הודעה על חדלות פירעון/כינוס נכסים של הלווה הדורשת נקיטת צעדים מיידיים;
- 9.8.2.3 הודעה על הונאה אצל הלווה הדורשת נקיטת צעדים מיידיים.
- 9.8.3 בכל מקרה בו נדרש הליך החלטה מהיר, בסמכות מנהל ההשקעות הראשי בשיתוף עם מנכ"ל הקבוצה, מנהל מחלקת המחקר ומנהל מערך האשראי הלא סחיר/מנהל תחום אג"ח (תלוי בסוג האשראי), לקבל החלטות בנוגע לצעדים ולאמצעים שיינקטו ביחס לחוב הבעייתי.
- 9.8.4 ההחלטה תתועד בצירוף הנימוקים לנקיטת הליך החלטה מהיר ותובא לידיעת הפורום.
- 9.8.5 מנהל מערך האשראי הלא סחיר/מנהל תחום אג"ח ידווח למנכ"ל החברה, מחלקת אכיפה וניהול סיכונים של הקבוצה, ועדת האשראי הפנימית וועדת השקעות (בהתאם לסוג החוב), דיווח מיידי על ביצוע החלטה מהירה (למשל החלטה שיפוטית המחייבת החלטה על אתר) לרבות הצעדים שננקטו והנימוקים שהיוו בסיס להחלטה.

10. סיווג חובות כחובות בעייתיים

10.1. בהתבסס על תוצאות כל הבדיקות שבוצעו בגין החוב הבעייתי בתהליך עדכון הערכת מצב החוב יסווג הפורום את החוב הבעייתי לאחת מהקבוצות שיפורטו להלן:

10.1.1. חובות בהשגחה מיוחדת: חוב, שלאור הערכת מצבו הפיננסי של הלווה, רואה החברה צורך להגביר את אמצעי המעקב והפיקוח לגביו.

10.1.2. חוב בפיגור: סך כל החוב, אם לא נפרע, כולו או חלקו במועד שנקבע לפירעון אותו חלק לפי תנאי ההסכם ולגבי חוב לא סחיר בתוך 30 יום מהמועד האמור. מבחינת החברה, חוב בפיגור משמעותו שהתאגיד החייב נמצא במצב של חדלות פירעון.

10.1.3. חוב מסופק: חוב, או חלק ממנו, שלהערכת החברה הסיכויים לגבותו נמוכים.

10.2. במסגרת החלטות הפורום, ימונה אחד מעובדי מערך ההשקעות או מחברי פורום חוב כאחראי לטיפול בחוב.

10.3. הפורום יבחן את אגרות החוב הקונצרניות ויסווג אגרת חוב כחוב בעייתי, כאשר מתקיים אחד לפחות מבין אלה:

10.3.1. חשש סביר שבעל החוב לא יוכל לעמוד בלוח הסילוקין המקורי של ההלוואה שניתנה על ידי החברה.

10.3.2. חוב אשר נסחר במרווח העולה על 10% מעל אגרת חוב ממשלתית במח"מ דומה, אלא אם קיים נימוק לאי סיווגו כאמור.

10.3.3. חוב אשר יתרתו מתחת ל-500 אלף ע.ג. או 0.05% מנכסי הקופה, הנמוך מבניהם, וחובות ששוערכו באפס, לא יחויבו בטיפול שוטף החל על חובות בעייתיים.

10.4. עקרונות לסיווג חובות בעייתיים

10.4.1. בתהליך הערכת מצב החוב יושם דגש, על פי העניין, על הנושאים הבאים:

10.4.1.1. בדיקה כללית על הלווה (בעלי שליטה, מוניטין וכיו"ב);

10.4.1.2. ניתוח דוחות כספיים;

10.4.1.3. פגישה עם נציגי הלווה;

10.4.1.4. פרסומים אודות הלווה;

10.4.1.5. בדיקת מצבת החובות של הלווה;

10.4.1.6. חוות דעת רואה חשבון מבקר.

10.5. שערוך פרטני ("הפחת שווי")

10.5. בכל מקום ששערוך האשראי הלא סחיר אינו מייצג נאותה את שווי ההוגן, הפורום יקיים דיון בנושא וישערך את האשראי הלא סחיר בהתאם.

11. דוחות מעקב על מצב החוב

11.1. דוח מיידי של פורום חוב

11.1.1. הפורום יחליט האם וכיצד יש לסווג את החוב, כאשר ההחלטה תקבע האם החוב הוא חוב בהשגחה מיוחדת, חוב בפיגור או חוב מסופק. אופן סיווג החוב יבוצע בהתאם לאמור בנוהל זה.

11.1.2. לאחר קבלת ההחלטה על אופן סיווג החוב, יכין פורום חוב **דיווח מידי** למנהל הסיכונים הפיננסיים, לחברי ועדת השקעות, לחברי ועדת המשנה לאשראי ולמנהלי ההשקעות המאשרים העמדת אשראי (עותק יישלח גם לחברים בפורום חוב).

11.1.3. הדיון בדוח ייערך בישיבה הקרובה, אלא אם היקף החוב גבוה משיעור של 0.15% מנכסי הקופה ו/או 1% מנכסי מסלול השקעות, למעט קופות IRA ומסלולים אישיים לפיצויים המנוהלים במתכונת דומה לקופות IRA. במקרה כזה, יתקיים דיון טלפוני בהקדם האפשרי בוועדת אשראי הפנימית ובוועדת השקעות, לפי העניין.

11.1.4. הדוח המידי יכלול את **המלצות הפורום** לגבי המשך הטיפול בחוב הבעייתי והחלופות השונות שנבחנו על ידיו, ניתוח מצב החוב ויכולת החזר של הלווה, תוך מתן התייחסות לפרטים המפורטים להלן (לפי העניין):

11.1.4.1. ניתוח מצב החוב ויכולת החזר של הלווה;

11.1.4.2. הערכת קושי פיננסי משמעותי של הלווה;

11.1.4.3. מתן הערכה לגבי חדלות פירעון או ארגון פיננסי מחדש של הלווה;

11.1.4.4. האם הייתה הפרה של הסכם ההלוואה מצדו של הלווה, לרבות הפרה של התניות פיננסיות;

11.1.4.5. בחינה משפטית והערכה כלכלית של הביטחונות;

11.1.4.6. בחינה משפטית של סוג האמצעים המומלצים על ידי פורום חוב והשלכותיהם על כספי העמיתים;

11.1.4.7. בחינה של קדימות החוב לחברה ביחס לחובות אחרים של הלווה;

11.1.4.8. בחינת כל ההשקעות האחרות של החברה הקשורות בלווה, לרבות סוגי ההשקעות, שווים, מועדי הפירעון, בטוחות;

11.1.4.9. בחינת כלל החשיפות בחברה ללווה ולקבוצת הלווים לה הוא משתייך.

11.2. **דוח תקופתי של פורום חוב**

11.2.1. הפורום החוב, באמצעות מנהל מערך האשראי ו/או רכז פורום חוב, יכין דוח **לוועדת ההשקעות ולדירקטוריון**, לכל פחות בתדירות של אחת לרבעון, באשר למצב החוב בחברה.

11.2.2. הדוח התקופתי יתייחס לכל אגרות החוב הלא ממשלתיות והלוואות מותאמות שמחזיקה החברה בקופות הגמל שבניהולה, מצבת החובות הבעייתיים והסיווג שניתן להם ולגבי שינויים אשר התרחשו בטיפול בחוב מאז הדיווח הקודם. הדיווח יינתן תוך מתן התייחסות לכל הפרטים המפורטים להלן:

11.2.2.1. פירוט כלל החשיפות ללווה מסוים ולקבוצת לוויים, **אשר חוב מסוים שלהם סווג כחוב בעייתי**, לרבות מתן חשיפה של החברה למניות של הלווה (אקוויטי);

11.2.2.2. פירוט השקעות קשורות אחרות לחוב שסווג כחוב בעייתי;

11.2.2.3. חתכים של החובות הבעייתיים שזוהו על סיווגיהם השונים לפי קבוצות חוב בעלי מאפייני סיכון דומים, לרבות סוגי לוויים, ענפים ומגזרי פעילות, אזורי פעילות וביטחונות;

11.2.2.4. שינוי הסיווג של חוב והשיקולים לשינוי, כולל אירועים אשר הובילו לשינוי בסיווג;

11.2.2.5. נתונים בדבר חובות בעייתיים שזוהו והטיפול שנקט לגביהם (ניתן לצרף לחלק זה בדוח הרבעוני את הדיווחים המידיים);

11.2.2.6. מצב הקשר עם הלוויים שהחוב שלהם סווג כבעייתי ופירוט לגבי הסדרים שהושגו עימם.

11.2.2.7. צעדים שנקטו לשיפור סיכויי הגבייה של חובות בעייתיים.

11.2.2.8. פירוט אגרות חוב קונצרניות שנסחרות בתשואה המשקפת מרווח של למעלה מ-10% מעל תשואת איגרות חוב ממשלתיות דומות שלא סווגו כחובות בעייתיים ומתן פירוט הנימוקים לכך שלא סווגו כחובות בעייתיים.

12. פעולות לגביית חוב בעייתי

12.1. ועדת ההשקעות תחליט על הצעדים שינקטו לגביית חוב בעייתי, במקרים שהחוב נמצא על פי מדרג הסמכויות בסמכות האישור או ההמלצה שלה או בסמכות ועדת משנה לאשראי. הצעדים יהיו, בין השאר:

12.1.1. פנייה יזומה ללווה או פניה יזומה לנאמן, במטרה לפעול מול הלווה לפירעון מוקדם של החוב, לשיפור תנאי החוב או לארגון מחדש של החוב;

12.1.2. פנייה יזומה לבעלי חוב אחרים, לרבות גופים מוסדיים אחרים ותאגידים בנקאיים, במטרה לפעול ביחד מול הלווה לפירעון מוקדם של החוב, לשיפור תנאי החוב ו/או לארגון מחדש של החוב;

12.1.3. מינוי גורם חיצוני לרכז עבור הגוף המוסדי ביחד עם גופים מוסדיים אחרים את הטיפול בחוב;

12.1.4. שיתוף פעולה עם בעלי חוב אחרים במסגרת אסיפת בעלי חוב;

12.1.5. צורך בנקיטת אמצעים משפטיים כנגד הלווה;

12.1.6. שיתוף פעולה עם בעלי חוב אחרים במקרה של בטוחות זהות המשרתות חובות שונים של הלווה;

12.1.7. צורך בדרישה למימוש מידי של בטוחות וניהול עצמאי של הבטוחות;

12.1.8. צורך בפנייה לערבים לחוב;

12.1.9. צעדים אחרים להבטחת גביית החוב.

12.2. במסגרת ההחלטות כאמור, תיערך בחינה של הצורך בנקיטת כל אחד מהצעדים המפורטים לעיל, מידת ישימות עלויותיו והשלכותיו.

12.3. הוראות לגבי פעולות לביצוע והגורמים המוסמכים לאשר את ביצועם מפורטים **בנספח א'** לנוהל זה.

12.4. **הגורמים אשר ישמשו כנציגי החברה בנציגות ואסיפות בעלי חוב**

- 12.4.1. **נציגות בעלי חוב** - הדירקטוריון מסמיך, באישור נוהל זה, את הפורום ו/או את מנהל ההשקעות הראשי למנות נציגים מטעם החברה אשר ייצגו אותה בנציגות בעלי חוב ("הנציג").
- 12.4.2. הנציג ישתתף כנציג החברה בנציגות בעלי חוב, בכל מקרה בו מוקמת נציגות בעלי חוב בגין חובות בהם החברה מהווה אחד משלושת המחזיקים הגדולים, ופורום החוב החליט להשתתף בנציגות.
- 12.4.3. בנוסף, רשאי הפורום להחליט להשתתף בנציגות גם במקרים נוספים.
- 12.4.4. יש לבחון, במסגרת החלטה כאמור האם לחברה / לקבוצה יש ניגוד עניינים, ו/או חשיפה פוטנציאלית למידע פנים, טרם ההחלטה על השתתפות בנציגות חוב והכל בכפוף לנוהל איסור שימוש במידע פנים ונוהל הפרדה מבנית של הקבוצה.
- 12.4.5. אם פורום החוב סבור שיש מניעה להשתתף בנציגות חוב או בהליך גביית החוב כאשר החברה מהווה את אחד משלושת המחזיקים הגדולים בחוב המדובר, המלצותיו המנומקות של הפורום יועברו לדיון בוועדת ההשקעות, על פי העניין.
- 12.4.6. במקרה האמור, החלטה של ועדת השקעות שלא לקיים שיתוף פעולה עם בעלי חוב אחרים, שלא להשתתף בנציגות בעלי חוב או שלא לנקוט בצעדים משפטיים כנגד לווה, תבוסס על חוות דעת שתתייחס להיבטים משפטיים וכלכליים, בדבר ההשלכות האפשריות על כספי העמיתים ואמצעים חלופיים לגביית החוב.
- 12.4.7. **אסיפת בעלי חוב** - ככלל, פורום החוב ימנה נציג מטעמו אשר ישמש כנציג החברה בכל אסיפת בעלי חוב שעניינה הסדר חוב או נקיטת אמצעים להבטחת חוב.

13. עקרונות לאישור הסדרי חוב

תנאים כלליים של הסדרי חוב

מדיניות הדירקטוריון, **ככל שהדבר יתאפשר ובהתאם למצבו של התאגיד שלגביו מתייחס ההסדר ולנסיבות המקרה**, הינה כי הסדר חוב יכלול התייחסות לפיצוי למחזיקי האג"ח כנגד הגדלת הסיכון. בטרם אישור הסדר ישקלו, בין היתר, הפרמטרים הבאים:

- 13.1. **פיצוי לבעלי חוב כנגד הגדלת סיכון והארכת מועדי פירעון**
- 13.1.1. העלאת שיעור הריבית על החוב;
- 13.1.2. קבלת בטוחות;
- 13.1.3. שיתוף בעלי החוב בשיפור עתידי במצב הלווה באמצעות קבלת מניות, אופציות או חוב להמרה, או כל השתתפות אחרת ברווח.
- 13.2. **חיזוק מבנה ההון**
- 13.2.1. המרת חוב למניות ו/או הזרמת הון ו/או הנפקת זכויות ו/או הלוואות בעלים ו/או הגבלת דיבידנדים בתקופת ההסדר;
- 13.2.2. הגבלת תגמול בעלי שליטה בעת תקופת ההסדר כולל שכר, בונוסים, דמי ניהול ויכולת משיכת דיבידנדים;
- 13.2.3. תוכנית עבודה דו-שנתית לחברה הלווה, ובכלל זה תוכנית התייעלות.
- 13.3. **טיפול בקדימויות החוב**
- 13.3.1. דחייה מקבילה של תשלומי ריבית וקרן לנושים אחרים, לרבות לבנקים;

13.3.2. הגבלת אפשרות לביצוע שעבודים חדשים ללא הסכמת בעלי חוב באמצעות שיעבוד שוטף כללי או שיעבוד שלילי וכיו"ב.

13.4. חיזוק ממשל תאגידי

13.4.1. הגברת רמת השקיפות והדיווח של הלווה באמצעות דוחות מפורטים שיוגשו על ידי החברה הלווה לצורך מעקב על יישום ההסדר ובין היתר, קבלת דוחות סולו ופירוט כספי מפורט של שווי נכסים, דיווחים על פרויקטים מהותיים וכד';

13.4.2. מינוי משקיף מטעם בעלי החוב בדירקטוריון הלווה ו/או הוראות מפורטות אחרות באשר לפיקוח בעלי החוב על יישום ההסדר;

13.4.3. דרישת אישור בעלי החוב לעסקאות בעלי עניין.

13.5. אמות מידה להפרת הסדר

הסדר חוב יכלול התניות פיננסיות ואמות מידה אחרות להפרת תנאי ההסדר והעמדת החוב לפירעון מיידי.

14. המלצת הפורום

14.1. הפורום ימליץ לוועדת ההשקעות או לוועדת משנה לאשראי לפי העניין, תוך מתן התייחסות לעקרונות החברה לטיפול בהסדרי חוב (סעיף 13 לעיל) ולנושאים הרלוונטיים המפורטים להלן, על מתווה להסדר חוב. ההתייחסות תכלול ביצוע בדיקת נאותות מעודכנת שתתבסס על מצגים שיתקבלו מהתאגיד נשוא ההסדר או גורם רלוונטי אחר. הבדיקה תכלול לכל הפחות את הנתונים הבאים:

14.1.1. ניתוח תזרים המזומנים, דוח רווח והפסד והמאזן של החברה הלווה בארבעת הרבעונים שקדמו למועד הדיון באישור ההסדר;

14.1.2. דוח אודות רכישות חוזרות של ניירות ערך שהנפיקה החברה הלווה במהלך ארבעת הרבעונים שקדמו למועד הדיון באישור ההסדר;

14.1.3. דוח אודות מצבת החובות העדכנית וחובות שנפרעו במהלך ארבעת הרבעונים שקדמו למועד הדיון באישור ההסדר, כולל:

14.1.3.1. פירוט החובות והיקפם;

14.1.3.2. פירוט הגורמים המלווים בכל חוב;

14.1.3.3. בטוחות שנתנו כנגד כל חוב, לרבות ערבויות אישיות וערבויות צדדים שלישיים;

14.1.3.4. התניות פיננסיות ואחרות שנקבעו לגבי כל חוב.

14.1.4. לוח סילוקין של כל חוב בנפרד;

14.1.5. דוח אודות מצבת עדכנית של נכסי החברה הלווה ותזרים המזומנים העשוי לנבוע מהם;

14.1.6. דוח אודות מצבת השעבודים של נכסי החברה הלווה;

14.1.7. דוח בדבר הסכמים שיש לחברה הלווה עם שותפים בנכסיה;

14.1.8. דוח בדבר הרכב המנהלים של החברה הלווה ותנאי העסקתם;

14.1.9. דוח בדבר הסכמים של החברה הלווה עם בעלי עניין ופירוט עסקאות שבוצעו עימם בארבעת ברבעונים האחרונים ;

14.1.10. דוח בדבר הוצאות הנהלה וכלליות של החברה הלווה.

14.2. בנוסף, יכלול החומר המועבר ניתוח של הסדר החוב המוצע בהתבסס על האמור לעיל. הניתוח יתייחס, לכל הפחות, לכל אלה :

14.2.1. ניתוח הסדר החוב המוצע ביחס לחלופות אפשריות ובכלל זה פירוק התאגיד הלווה ומכירת נכסיו או מכירתו וניתוח ערכם המשוער של התקבולים אותם צפויה החברה לקבל כתוצאה מכל מהמכירות.

14.2.2. הוגנות התקבולים לחברה לעומת בעלי עניין אחרים ובכלל זה הוגנות התקבולים בשל סדרות של אגרות חוב אחרות בהן מחזיקה החברה לעומת תקבולי בעלי סדרות אחרות.

14.2.3. אומדן שווי ניירות ערך של התאגיד הלווה וכל נכס אחר שישאר בידי בעלי המניות של התאגיד הלווה ובפרט בידי בעל השליטה בו ביחס לתמורה של בעלי החוב.

14.2.4. אומדן הערך הכלכלי של פטור מאחריות לנושאי משרה או בעלי העניין בתאגיד הלווה, או כל אדם אחר, ככל שרלוונטי.

14.2.5. השפעת הסדר החוב על נכסים אחרים המוחזקים על ידי החברה.

14.2.6. מתן התייחסות לאמור בחוות דעת מומחה שמונה לגיבוש ההסדר על ידי בית המשפט, ככל שמונה.

14.3. החלטה שלא לאשר הסדר חוב תתועד, לרבות הנימוקים המשפטיים והכלכליים שהיוו בסיס להחלטה במסמך שייחתם על ידי חברי פורום החוב והכולל את מועד קבלת ההחלטה.

15. טיפול בחוב בעייתי בהלוואות מותאמות (אשראי לא סחיר)

15.1. במקרה של חוב בעייתי שמקורו בהלוואות מותאמות (אשראי לא סחיר), ועדת האשראי הפנימית תמלא את תפקידו של פורום החוב בכל הנוגע לקבלת החלטות הנוגעות לסיווג החוב ואופן הטיפול בו.

15.2. רכז פורום החוב ו/או נציג מחלקת תפעול השקעות ואשראי, ירכז את פעילות ועדת האשראי הפנימית.

15.3. הוראות נוהל זה ודרישותיו, יחולו בשינויים המחויבים על ועדת האשראי הפנימית בכל הנוגע לטיפול בחובות בעייתיים שמקורם בהעמדת הלוואות מותאמות.

15.4. יובהר כי במסגרת עבודת ועדת האשראי הפנימית בבואה לאשר ויתורים לא מהותיים שאינם כוללים ויתור על קרן או ריבית ובהתאם לסמכויות שהוקנו לה בהקשר זה על ידי ועדת ההשקעות ו/או להמליץ לפי העניין על אופן טיפול בחוב בעייתי, ועדת האשראי הפנימית תתבסס על דוח רכז חובות בעייתיים.

15.5. עבודת ועדת המשנה לאשראי ביחס לחובות בעייתיים בהלוואות מותאמות (אשראי לא סחיר) מפורטת בנוהל העמדת אשראי של החברה.

16. מידע פנים

16.1. יש לפעול בהתאם לאמור בנוהל איסור שימוש במידע פנים של הקבוצה ובהתאם להוראות סעיף 52 ב.5 (ב) לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 (להלן: "החוק").

16.2. מבלי לגרוע מהוראות החוק ונוהל איסור שימוש במידע פנים, הקבוצה גיבשה נוהל הפרדה מבנית בהתאם לעקרונות המפורטים בהחלטת מליאת רשות ניירות ערך בתחום תאגידים

17. סמכויות אישור הסדרי חוב

17.1. להלן טבלה מסכמת של מדרג הסמכויות לאישור הסדרי חוב

שויי ההסדר (לא כולל קופות IRA)	גורם מאשר
עד 30 מיליון ₪ (בכלל הקופות) ולא יותר משיעור של 1% משווי המסלול.	המלצת פרום חוב ואישור מנהל השקעות ראשי
הסדרי חוב בהלוואות מותאמות שאינו כולל ויתור על קרן או ריבית, ובכפוף לסמכויות שיאושרו על ידי וועדת השקעות שאינן מהותיות	ועדת אשראי פנימית
הסדרי חוב עד 100 מיליון ₪ ולמעט הסדרי חוב בחברות שבהן החברה הינה בעלת עניין.	ועדת משנה לאשראי
כל מה שלא בסמכות מנהל ההשקעות הראשי, ועדת האשראי הפנימית וועדת המשנה לאשראי.	אישור ועדת השקעות

17.2. **רכישה חוזרת** - החלטה בדבר היענות להצעת מנפיק לרכישה חוזרת של אג"ח קונצרני, שבתחום טיפולן של ועדת השקעות או ועדת אשראי על פי מדרג הסמכויות כמפורט בסעיף 17.1 לעיל, כאשר ידוע לחברה שהמנפיק הוא הצד השני לעסקה, **טעונה אישור מראש של ועדת השקעות**. היה שיעורן של האג"ח שמכרה החברה במסגרת הצעה כאמור גבוה מ-10% משווי האג"ח שבמחזור או שוויין גבוה מ-20 מיליון ש"ח, יחולו לגבי המכירה הוראות נוהל זה החלות לגבי הסדר חוב.

18. מימון הסדרי חוב ונקיטת אמצעים

- 18.1. הוצאות הקשורות בהסדר חוב או בנקיטת אמצעים אחרים משותפים לגביית חוב (סחיר ולא סחיר) ייראו כהוצאה ישירה שניתן לגבות ישירות מהעמיתים ובתנאי שהיא הוצאה סבירה.
- 18.2. כל הוצאה הכרוכה בטיפול בחוב בעייתי שעתידיה לחול על החברה ו/או על קופת גמל חייבת לקבל אישור מראש של ועדת השקעות ובכפוף להוראות הדין בעניין זה.
- 18.3. הוצאה תיחשב כסבירה בהתקיים כל התנאים הבאים:
- 18.3.1. החברה נושאת בעצמה בסכום שלא יפחת ממה שיפרע מכל קופות הגמל שבניהולה;
- 18.3.2. סכום העלויות בגין תעודת ההתחייבות שלגביה נערך ההסדר אינו עולה על שיעור של 1% מסכום ההשקעה של קופת הגמל באותה תעודת התחייבות.
- 18.4. **באחריות מחלקה ההשקעות של החברה לדווח לוועדת השקעות, אחת לרבעון**, אודות כספים ששולמו מכספי קופות הגמל בשל נקיטת אמצעים או גיבוש הסדר חוב, אם שולמו.
- 18.5. ועדת השקעות תוודא כי החברה פועלת מול הלווה וגורמים אחרים להחזר הוצאות ששולמו מכספי קופת הגמל בשל נקיטת אמצעים או בשל גיבוש הסדר חוב, לפי העניין.
- 18.6. אם החברה תקבל החזרי הוצאות מהלווה, יחולק סכום החזר בין קופת הגמל לבין החברה, בהתאם לחלק היחסי במימון ההוצאות.

19. תיעוד

19.1. ישיבות הפורום

- 19.1.1. ישיבות הפורום יתועדו באופן אשר ישקף את עיקרי הדיון וההחלטות שהתקבלו.
- 19.1.2. רכז הפורום יפיץ לפני כל ישיבת פורום חוב נושאים לדיון וחומר נלווה, ככל שקיים.

19.1.3. הנושאים לדיון, החומר הנלווה וסיכומי הישיבות לרבות פרוטוקולים של דיונים בדבר נקיטת אמצעים לגביית חובות בעייתיים או החלטות בדבר אי נקיטה בצעדים, יתועדו יחדיו בתיקייה ייעודית במחיצות הרלוונטיות בתיקיות המחשוב של מחלקת ההשקעות של החברה, בשים לב להפרדה בין החלטות בתחום האשראי הסחיר לבין החלטות בתחום האשראי הלא סחיר.

19.2. **ישיבות ועדת אשראי פנימית, ועדת משנה לאשראי, ועדת השקעות ודירקטוריון החברה** דיונים וחומרים הקשורים להם יתועדו ויישמרו כנהוג בחברה בהתאם לנהליה ולפי הוראות הדין.

19.3. **דיווחים מיידיים ותקופתיים** החומר הנשלח לחברי הוועדות השונות ולדירקטוריון יתועד ויישמר יחד עם כל החומר הנשלח לישיבות השוטפות של הוועדות והדירקטוריון.

19.4. **מסמכים שונים** לפי הצורך והעניין, כל היחידות השונות יתייקו בתיקייה ייעודית את כל החומר והמסמכים הקשורים ללווים השונים ולטיפול שנערך בקשר לחוב הלווה, לרבות מסמכי ההלוואה, הערכות שונות ודירוגים שונים שנערכו ללווים, תכתובת מול כל הגורמים השונים המעורבים בחוב, מסמכי הביטחונות והטיפול בהם.

20. **החזקה אגב מימוש** במקרה וכתוצאה ממימוש אמצעי שליטה שהיו ערובה לחיוב, הפכה החברה לבעלת שליטה בתאגיד הלווה ו/או למחזיקה באמצעי שליטה בשיעור העולה על 20% ("המניות העודפות"), החברה תפעל על פי סדר הפעולות כדלקמן:

20.1.1. העברת דיווח בנושא למחלקה המשפטית ולסמנכ"ל אכיפה וניהול סיכונים;

20.1.2. העברת המניות העודפות לידי נאמן;

20.1.3. בגין המניות העודפות לא תוקנה זכות הצבעה לחברה;

20.1.4. ועדת ההשקעות תקבל דיווח חודשי אודות ההחזקה כאמור;

20.1.5. המניות העודפות יימכרו במסגרת בתוך פרק הזמן שייקבע על ידי הממונה.

21. **דיווח לממונה**

21.1. החברה תמסור לממונה על שוק ההון דוח אודות הסדרי חוב שבמסגרתם בוצע שינוי בתנאי החוב מקורי.

21.2. הדיווח ייעשה בפורמט אקסל במסגרת הדיווחים הנלווים לדוחות הכספיים הרבעוניים (טופס 16)³. באחריות מנהל מערך אשראי לא סחיר להעביר את נתוני הדיווח למחלקת הכספים של החברה.

21.3. במקרה וכתוצאה ממימוש אמצעי שליטה שהיו ערובה לחיוב, יוחזקו על ידי החברה מניות עודפות כאמור, תמסור החברה דיווח מיידי לממונה אודות ההחזקה כאמור.

³ הדיווח לא נחשב כדיווח כספי לעניין החוזרים בנושא אפקטיביות הבקרה. הדיווח יבוצע לפי הכללים הבאים:

- (1) סכומים כספיים ידווחו באלפי ₪;
- (2) תאריכים ידווחו במבנה dd/mm/yyyy;
- (3) שערי ריבית ידווחו באחוזים עם שתי ספרות לאחר הנקודה העשרונית.

22. פרסום באתר האינטרנט

22.1. החברה תפרסם במקום בולט וברור באתר האינטרנט שלה, בצמוד לרשימת הנכסים הרבוענית, מידע בכל הנוגע למסגרת הכללית של היערכותה לזיהוי, ולטיפול בחובות בעייתיים.

22.2. כל עדכון במסגרת הכללית ידווח למטה החברה, אשר בתורו יעדכן את אתר האינטרנט של החברה.

23. הדרכה

23.1. חברי ועדת האשראי הפנימית, חברי פורום החוב וחברי ועדת המשנה לענייני אשראי וועדת ההשקעות יעברו במקביל לאישור נוהל זה בקשר עם העקרונות המנחים המפורטים להלן:

- 23.1.1. היקף החובה בדבר טיפול בחובות בעייתיים והחריגים לה;
- 23.1.2. הקווים המנחים לקיומה של בקרה שוטפת אחר מצב החוב וליקומו של תהליך עבודה מובנה לזיהוי ירידה באיכות האשראי, זיהוי מוקדם של כשלים במשך חייב החוב ולזיהוי ואיתור חובות בעייתיים;
- 23.1.3. הפרמטרים הנדרשים לבדיקה בטרם קבלת החלטה בדבר אישור תנאי הסדר חוב;
- 23.1.4. פעולות החברה לגביית חוב בעייתי, השתתפות בנציגות בעלי חוב ואישור הסדר חוב;
- 23.1.5. מימון הסדרי חוב ונקיטת אמצעים לגביית חוב.
- 23.1.6. חובת התייעוד החלה על החברה ועל הפורומים השונים המקבלים החלטות בקשר עם הטיפול בחובות בעייתיים.

23.2. בנוסף תתקיים הדרכה בכל מקרה ובו מתמנה ו/או מצטרף בעל תפקיד חדש (כלומר במסגרת הקליטה של חבר ועדה, חבר חדש לפורום חוב וכו').

24. אחריות ותחולה

24.1. הנוהל כפוף לאישור ועדת השקעות ודירקטוריון החברה.

24.2. הנוהל חל על כל מערך ההשקעות של החברה, מחלקת המחקר של הקבוצה, יחידת בקרת ההשקעות של הקבוצה, מערך התפעול בתחום ההשקעות והאשראי, פורום החוב של החברה וועדת האשראי הפנימית.

24.3. האחריות ליישום הנוהל חלה על רכז פורום החוב, יו"ר פורום החוב, מנהל מערך האשראי הלא סחיר, מנהל ההשקעות הראשי ויו"ר ועדת האשראי הפנימית.

25.

הנוהל אושר על ידי ועדת ההשקעות בישיבה 14-22 מיום 14.7.22 ועל ידי הדירקטוריון בישיבה 3-22 מיום 25.8.22.

להלן פעולות לביצוע על ידי פורום חוב במסגרת טיפול בחוב

1. פניה לחברה;
2. פניה לדירקטורים;
3. פניה לנאמן;
4. דרישה מהנאמן;
5. הפנית החומר לרשות ני"ע;
6. תלונה לרשות ני"ע;
7. פניה לבית משפט;

- **פעולות על פי סעיפים 6 ו- 7 מחייבות אישור ועדת השקעות טרם ביצוען.**

תרחישים שונים ואופן הטיפול

אופן הטיפול	תרחיש
<ol style="list-style-type: none"> 1. פניה לחברה. 2. פניה לדירקטורים. 	<p>הצטרות מידע על פגיעה אפשרית באיכות דירוג החוב בחברה קשורה, שלאורו עלולה להתרחש פעולה של העברת כספים ו/או נכסים מהחברה בעלת החוב.</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. פניה לחברה. 2. פניה לנאמן. 3. דרישה מהנאמן לכינוס אסיפה. 	<p>חריגה מהתניות פיננסיות שנקבעו על ידי חברות הדרוג ו/או בשטר הנאמנות.</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. פניה לחברה. 2. פניה לנאמן. 3. דרישה מהנאמן. 	<p>ירידת ערך בשווי הביטחונות.</p>
<p>שלב ראשון:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. פניה לחברה. 2. פניה לדירקטורים. <p>שלב שני (על פי הצורך):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. הפנית החומר לרשות ני"ע; 2. תלונה לרשות ני"ע; 3. פניה לבית משפט; 	<p>הכרזה של בעלי שליטה ו/או צעדים שנקטו שמעידים להערכת מנהלי ההשקעות על כוונה ו/או פוטנציאל לפגיעה אפשרית באיכות דרוג החוב.</p>
<p>שלב ראשון:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. פניה לחברה. 2. פניה לדירקטורים עם העתק לנאמן. <p>שלב שני (על פי הצורך):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. הפנית החומר לרשות ני"ע; 2. תלונה לרשות ני"ע; 3. פניה לבית משפט; 	<p>חלוקת דיבידנד חד פעמית שלהערכת מנהלי ההשקעות עלולה לפגוע באיכות דרוג החוב.</p>
<p>שלב ראשון: פניה לחברה.</p> <p>שלב שני (על פי הצורך):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. פניה לנאמן. 2. דרישה מהנאמן. <p>שלב שלישי (על פי הצורך):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. הפנית החומר לרשות ני"ע; 2. תלונה לרשות ני"ע; 3. פניה לבית משפט; 	<p>העברת ערך כלכלי בין חברות שפוגעת ו/או בעלת פוטנציאל לפגוע באיכות דרוג החוב בחברה המעבירה.</p>
<p>שלב ראשון:</p>	<p>מצב של סיכון מהותי ו/או מיידי להברחת נכסים שלא</p>

אופן הטיפול	תרחיש
<p>1. פניה לנאמן. 2. דרישה מהנאמן. שלב שני (על פי הצורך): 1. הפניית החומר לרשות ני"ע; 2. תלונה לרשות ני"ע; שלב שלישי (על פי הצורך): 1. פניה לבית המשפט. הפניית החומר לרשות ני"ע.</p>	<p>בתהליך תקין שעלול לפגוע באיכות דרוג החוב.</p>
<p>על פי העניין: 1. הפניית החומר לרשות ני"ע; 2. תלונה לרשות ני"ע;</p>	<p>חשש למידע שגוי בדוחות הכספיים. מידע מהותי שהיה קיים בידי החברה ושלא הוצג על ידי החברה בעת ההנפקה ו/או ההשקעה.</p>
<p>תלונה לרשות ני"ע.</p>	<p>פעולות מהותיות שנעשו על ידי בעלי עניין ושלא דווחו במסגרת הדוחות הכספיים ו/או במסגרת דוחות מיידיים ושהיו עשויים להשפיע על תהליך קבלת החלטות.</p>
<p>שלב ראשון: 1. פניה לחברה. 2. פניה לנאמן. 3. דרישה מהנאמן. שלב שני (על פי הצורך): פניה לבית משפט.</p>	<p>צעדים שננקטו על ידי החברה ועלולים לסכן את קיומה כעסק חי.</p>
<p>שלב ראשון: 1. פניה לחברה. 2. פניה לנאמן. 3. דרישה מהנאמן לכינוס אסיפת בעלי אגרות החוב. שלב שני (על פי הצורך): פניה לבית המשפט.</p>	<p>התקיימותם של עילות פירעון מיידי</p>
<p>שלב ראשון: 1. פניה לחברה. 2. פניה לנאמן. 3. דרישה מהנאמן. שלב שני (על פי הצורך): פניה לבית המשפט.</p>	<p>עסקאות עם נושים אחרים המהוות "העדפת נושים".</p>